



पशुपन्ध्री रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, पोखराको त्रैमासिक प्रकाशन

# पशु स्वास्थ्य बुलेटिन

वर्ष १, अंक ३, २०८१ असार



## तेस्रो पाइला.....

यस आर्थिक वर्षको अन्तिम अंकको रूपमा तेस्रो संस्करण प्रकाशन गरिरहेका छौं। वैशाखदेखि असार महिनाको अवधिमा यस प्रयोगशालाको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत रहेका जिल्लाहरूमा रेविज, खोरेत, पि पि आर, लम्पी स्किन रोग लगायतका रोगहरूको निदान भएकोमा समयमै रोग नियन्त्रणका प्रयासहरू भएका कारण रोगहरूले ठूलो असर पुर्याउन पाएनन्। यस अवधिमा खोरेत, पि पि आर लगायत राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको

जेष्ठ महिनामा तनहुँको आँधिभूल मन्दिर परिसरमा रहेका माछाहरू मरेको सम्बन्धमा पशुपन्ध्री रोग अन्वेषण प्रयोगशाला पोखरामा पोष्टमोर्टम तथा जीवाणु कल्चर गरिएको थियो। कल्चरमा इ कोलाई जीवाणु पाइएको थियो भने पोष्टमोर्टम परिक्षणमा गिल्समा जलन पाइएको थियो। विषादी परिक्षणको लागि नमूनालाई राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला, खुमलटार, ललितपुर प्रेषण गरिएकोमा विभिन्न विषादीहरू नमूनामा नपाइएको रिपोर्ट सो प्रयोगशालाबाट प्राप्त भएको थियो।

वर्षायामको सुरुवातसँगै प्राकृतिक विपत्ति तथा विभिन्न रोगहरूले पशुपन्ध्री तथा मत्स्यमा संक्रमण बढाउनेहुँदा सबै कृषक, व्यवसायी, प्राविधिक तथा सरोकारवालाहरूमा सचेत रहन अनुरोध गर्दछौं। प्राकृतिक विपत्तबाट आफूपनि जोगियौं र आफ्ना पशुपन्ध्रीलाई पनि जोगाऔं।

अन्त्यमा, पशु स्वास्थ्य बुलेटिनलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक सुझाव र माया निरन्तर प्राप्तहुनेमा आशावादी रहेका छौं।

धन्यवाद।

## चैत्र २१ देखि असार ३० सम्म प्राप्त जम्मा ५१६६ नमूनाहरूको विवरण

पशुपन्ध्रीको प्रकार	नमूना परिक्षण	मुख्य रोग/ समस्या
गाई	७५१	सेरोमोनिटरिङ्ग, थुनेलो
भैंसी	१३४	सेरोमोनिटरिङ्ग, थुनेलो, रेविज
बाख्रा	२८७७	आन्तरिक परजीवि, पिपिआर, टोक्सोप्लाज्मोसिस, सेरोमोनिटरिङ्ग
बंगुर	२१	अफ्रिकन स्वाइन फिवर, न्यूमोनिया
कुखुरा	१०७१	कोलिबेसिलोसिस, साल्मोनेलोसिस, माइकोप्लाज्मोसिस, एसाइटिस, कक्सिडियोसिस, गम्बारो, सेरोमोनिटरिङ्ग
कुकुर	१२२	रेविज, इर्लिकोसिस, एनाप्लाज्मोसिस
भेडा	१४५	सेरोमोनिटरिङ्ग
विरालो	१	रेविज परिक्षण
माछा	२	विषादी परिक्षण
घोडा	४२	ग्ल्यानडर्स सर्भिलेन्स

## सम्पादन मण्डल

प्रधान सम्पादक: किरण पाण्डे, पि. एच. डी.  
सम्पादक: डा. गणेश के.सी.  
डा. दिलिप कुमार उपाध्याय  
डा. अनिल रेग्मी

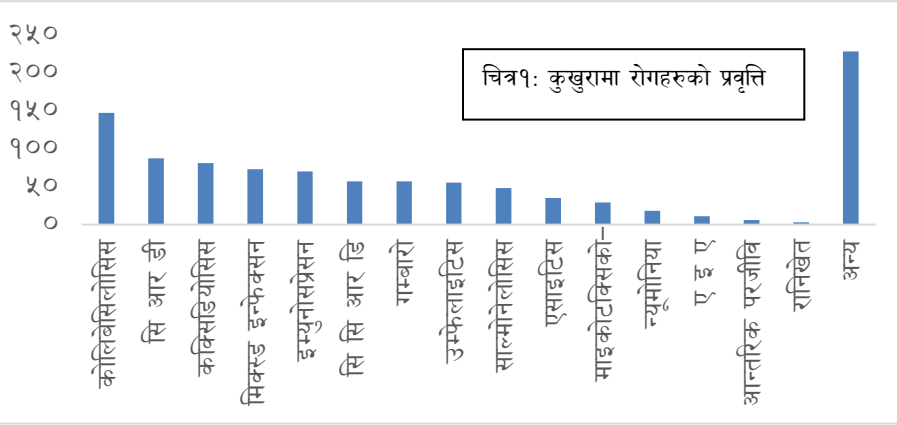
## सुझाव तथा सम्पर्क:

फोन नं. ०६१-५७०४१९,  
०६१-५७५८६३  
इ मेल: [rvi.pokhara@gmail.com](mailto:rvi.pokhara@gmail.com)  
Website: [www.vlpokhara.gov.np](http://www.vlpokhara.gov.np)

औषधीहरूको उचित प्रयोग र प्रभावकारीताको लागि प्रयोगशाला परिक्षण पश्चात उपचारको कार्यहरू गर्ने गरौं। रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रणमा सहभागि होऔं, योगदान पुर्याऔं।

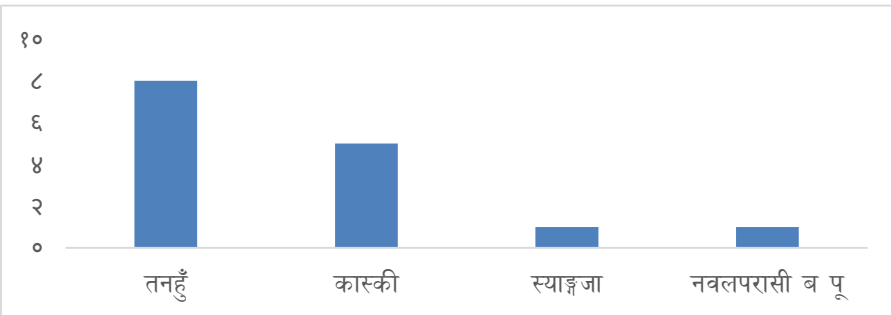
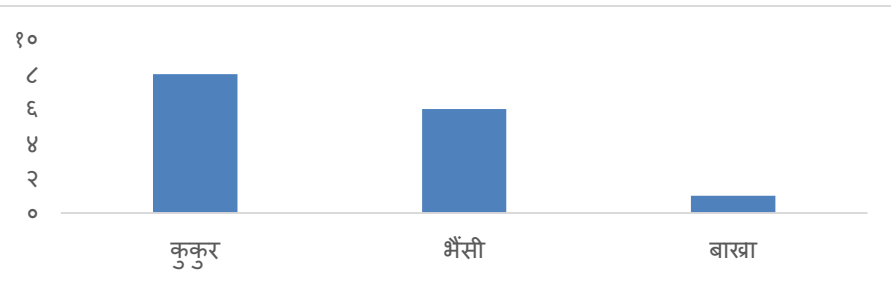
## कुखुराको पोष्टमोर्टम परिक्षण

तीन महिनाको अवधिमा प्रयोगशालामा १०१८ पशुपन्छीको पोष्टमोर्टम भएको थियो जसमध्ये ९८ प्रतिशत कुखुराको पोष्टमोर्टम रहेको थियो। १००५ कुखुराको परिक्षण गर्दा चित्र नं. १ मा देखाइए अनुसार रोगहरुको प्रवृत्ति पाइएको छ।



## रेविज रोग

यस प्रयोगशालाको कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका जिल्लाहरुमा रेविज रोगको प्रकोप बढ्दो देखिएको छ। तीन महिनाको अवधिमा परिक्षण गरिएका १८ नमूनामध्ये १५ नमूना (८३ प्रतिशत) रेविज पोजिटिभ पाइएको थियो।



## जुनोटिक तथा सीमा विहिन रोगहरुको निदान

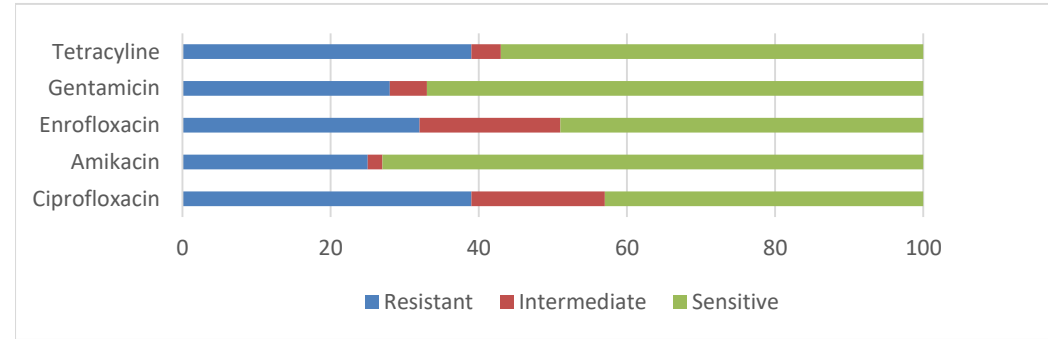
क्र. स.	रोगको नाम	पशुपन्छीको प्रकार	पोजिटिभ परिक्षणको संख्या	जिल्ला
१	रेविज	कुकुर, भैंसी, बाखा	१५	तनहुँ, कास्की, स्याङ्गजा, आदी
२	खोरेत	गाई, भैंसी	१	तनहुँ
३	पि. पि. आर.	बाखा	३	लमजुङ, गोरखा
४	AI Type A (H9)	कुखुरा	११	कास्की, पर्वत, तनहुँ आदी
५	टोक्सोप्लाज्मोसिस	बाखा	१४७	कास्की, तनहुँ
६	ए एस एफ (ASF)	बंगुर	२	स्याङ्गजा, कास्की
७	LSD	चौरी	३	मनाङ्ग
८	ब्रुसेलोसिस	गाई	२	रुपन्देही

## जीवाणु कल्चर र प्रतिजैविकी संवेदनशिलता परिक्षण

(Bacterial culture and Antimicrobial sensitivity Test)

चैत्र २१ देखि असार २५ सम्म जम्मा ३९५ (२९९ दूध, ९० कुखुराको कलेजो र आन्द्रा, ४ ताजा मासु र २ रगत) नमूनाहरुको जीवाणु कल्चर र प्रतिजैविकी संवेदनशिलता परिक्षण गरिएको थियो।

दुधको नमूनामा प्रतिजैविकी संवेदनशिलता परिक्षणको नतिजा



## निष्कर्ष

- गाई, भैंसीमा थुनेलो गराउने प्रमुख जीवाणु *E. coli*, *Staphylococcus spp* र *Streptococcus spp* पाइएको छ। कुखुराको नमूनाहरुमा मुख्यतया *E. coli* पाइएको छ।
- E. coli*को उपचारमा Amikacin, Gentamicin र Enrofloxacin प्रभावकारी रहेको पाइएको छ।
- Staphylococcus* उपचारमा Amikacin, Enrofloxacin, Gentamicin, Ceftriaxone प्रभावकारी रहेको पाइएको छ।
- Streptococcus* उपचारमा Gentamicin, Tetracycline, Amikacin प्रभावकारी रहेको पाइएको छ।